

πάλληλος γὰρ τὸ βάλλω τὸ γραμμίαι καὶ πὼς μπορεῖ γὰρ γόγγυ. Κ' εἶτοι ἔκαμε ὁ Μανόλης, Μὰ ἐγὼ, μάτια μου, δὲν ἔχω τὴν παραμικρὴ ἐλπίδα κ' εἶμαι δέβναι πὼς τὸ γιωχό μου τὸ γραμματάκι (γραμματατάκι, δηλαδή, τὸ γέρονι ὁ λόγος, γιατί θὰ διῆς πὼς εἶναι τόμος σωστός), πὼς τὸ γιωχό μου τὸ κακόμοιρο τὸ γραμματάκι, ποὺ θὰ σοῦ ἔφερνε τὸν καημό μου ὅλονε, ὅλη μου τὴν ἀγάπη, ἔμεινε στὸ θοῦνά μας καὶ πὼς θὰ τὸ λάβῃς μονάχα μετὰ τὸ σημεῖρό μου, τοῦτο, μετὰ τὸ ἐρχόμενο ταχυδρομεῖο.

Πῶς, ἀχ! πὼς θὰ κάμῃς, λατρεμένη μου ἐσύ, δίχως εἰδησι καμιά, ἴσια μετὰ τὸν γόγγυ; Δὲ θέλωσα γὰρ σοῦ τελεγραφήσω ἀμέσως, — δὲ μοῦ εἶναι καὶ πολλὸ ἔγκολο — γιὰ τὰ μὴ σὲ ἀνησυχοῦ ἀπὸ σήμερον. Μὰ τὴ μέρα τὴν ἴδια, πορὸν πορὸν, θὰ σοῦ βγάλω τελεγράμμα καὶ πειδὴ δὲ θὰ μοῦ εἶναι βολικό γὰρ σοὶ τὰ ξεδιμῆσω. θὰ δάλλω μονάχα δὲ γιὰ τὰ : « Τὰ χι δὲ γιὰ εἶναι ἔλ λ α ξ ε ». Ἄ τὰ μὴν τύχη καὶ στοχαστῆς ὁ Θεὸς ξαίρει τί γιὰ τὴν ὑγεία μου ἢ γιὰ τίποτις ἄλλο καὶ χάσῃς τὸ νοῦ σου.

Ἰδέα δὲν ἔχεις καλέ μου, πόσο καὶ πόσο βασανίζονται τώρα κ' ὅλη τὴν ἐπὶθεση ἀμὴν. Ἀλλὰ γὰρ οὐλογοῦνται δὲν ἔχω ἀπὸ τὰ δικὰ μας. Ἀδύνατο γὰρ ξαπολοῦντο. Ἦ κούραση πάρα πολλή. Σὲ φιλοῦ μ' ὅλη μου τὴν ψυχὴ καὶ μετὰ τὴ ζωὴ μου ὅληνε, Σ' ἀγαπῶ.

(Ακολουθεῖ)

ΤΑΠΕΙΝΑ

Σκέπτο καὶ προσκυνῶ
τὸ κάθε ταπεινόν,
καὶ τὸ σκουληκὶ καὶ τὸ γιωχό τὸ λουλουδάκι.
Στέκοι καὶ ἰατροῦκό,
τώραϊο, τὸ μαγικό,
θλιμμένο τραγουδάκι.

Κι ἂν εἶναι τὸ σπιτάκι μου κλειστό,
ἀπολιθομονημένος μέσα σὸ
μικρό μου περβολάκι,
ἀκούω μιὰ προσευχή,
ποῦ ἀγνὴ ψυχὴ,
τονίζει στὰ κλαδιά — κάποιον πουλάκι.
Καὶ πάω καὶ κάθουμαι γὰρ πιῶ
μετὰ τοὺς λεβέντες μου τὸ πιῶ
γλυκὸ κρασάκι,
πέρα, σὸ ταπεινόν,
τὸ σκοτεινόν,
στὴν ἀκρία τοῦ χωριοῦ, πικακιάκναι.

Τὰ πορευμένα χεῖλια θὰ μοῦ εἰποῦν
ποιοὶ ξαίρουν νάγαποῦν,
καὶ γὰρ παθαίνουν
καὶ στὰ θολὰ τὰ μάτια θὰ γὰρ ἰδῶ
πόσες ἄγνες ψυχὲς σὸν κόσμο ἐδῶ
οὐκ ἀπαρτεταμένες ἀπομένουν....

ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ν. ΓΚΑΡΙΝ—ΜΙΧΑΗΛΟΒΣΚΗ

Ο ΚΑΛΙΤΕΧΝΗΣ

.....Καὶ δὲ θὰ παραχωρεῖς
ὁ ἄνθρωπος τὴ θέση τοῦ στοὺς ἀγγέλους,
καὶ μὴ δὲ σὺ θάνατο δὲ θὰ λύγισε,
ἃ δὲν εἶχε ἀδύνατη θάληση.

Κάτω ἀπὸ τὸ θόλο ἱριδοχρώματος οὐρανοῦ, πολὺ σιμά στὴ θαυγάλαση θάλασσα, ζοῦσε ἕνας μεγάλος καλλιτέχνης.

Οἱ ἄνθρωποι τὸν εἶχανε γιὰ μεγαλοφυῆ.

Τόσο τιποτένιο ὅμως εἶτανε κείνο, ποῦ ἔβγαυε ἀπὸ τὰ χεῖρια του, μπροστὰ σὲ κείνο ποῦ ποδοῦσε γὰρ κάμει!

Ποδοῦσε!... Ποδοῦσε σὲ ἐξάισια πλαστικὴ εἰκόνα γὰρ κλείσει ὅλη τὴν ἀγνόητη τοῦρανοῦ, ὅλη τὴν ὁμορφιὰ τῆς γῆς.

Κι ὁ τεχνίτης ἀναζητοῦσε ἐπίμονα τὴν ἐξάισια μορφή τῆς ψυχῆς του. Τὴ ζητοῦσε στὴν τρυφερὴν ἀνάσα τῆς ἀνοιξῆς, διὰν οἱ πασκαλιὲς κ' οἱ ἀμυγδαλιὲς τὸν ἔρραναν μετὰ τὰ λούλουδά τους· σὲ σκοτεινὲς νύχτες ὁρμου καλοκαιριοῦ, διὰν τόσο παθητικὰ χινοῦσε ἡ θάλασσα πάνω στὰ κροκιάλια τοῦ περβολιοῦ του· σὲ ἀσάλευτο χυνόπαρο, διὰν ὁλόκερο μετὰ τὴ χρυσάφεια του σπολὴ καὶ τὰ ὀνειροπολήματά του γιὰ τὸ καλοκαίρι ἔφερνε ἀπάνω του καὶ τρυφερὰ ψιθύριζε κομμάτιασέ μου· τὸ χειμῶνα, διὰν φουστῶσε ὁ παγερός ἄνεμος κ' ἡ θροχὴ ἔδεχνε τὰ παράθυρα καὶ μέσ τὸν ἱζάνι πορφυρίζε ἡ φωτιά. Στὶς θαμπὲς ὀπτασίες ἔδλεπε τὴ μορφή τῆς ὁ καλλιτέχνης καὶ ἔαφνον ἔαφνοῖε μιὰ φορὰ ὅλη τὴν πολυαρκαμένη μορφή τῆς. Τὰ αἰώνια χρώματα τῆς φύσεως γινότανε τὸ ἕνα σὲ ἄλλο, ὁ ἥλιος χρύσωσε καὶ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα, κι διὰν ἄγγαξε τὰ νερά τῆς καὶ πυρωθῆκανε μαζὶ οὐρανοῦ καὶ θάλασσα, τότε σὲ ἄδυσσο φῶτων ἀντίκρινος ὁ τεχνίτης, ἐκεῖ σὲ παραθύρι, ἀπὸ γαλαζόπατρα καὶ φλόγα σὲ ἀγνωστο πέραν, τὴν ὑπέροχη σὰν ὄνειρο, σὰ ρεμβασμός, τὴν ἐξάισια μορφή τῆς ψυχῆς του.

Αὐτὸ εἶτανε μόνο γιὰ μιὰ στιγμή, μιὰ ἐξαιρετικὴ στιγμή ὑπερέντασης, ποῦ ὁ ἄνθρωπος πολλὰς φορὰς ἔπερνα τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, τὴ δύναμή του. Μετὰ τὴ δύναμη καθάριας ἐρωτευμένης ψυχῆς ὁ τεχνίτης μπόρεσε γὰρ κρατήσει στὴ φαντασία του τὴν εἰκόνα ἐκείνη καὶ γὰρ τὴ ζωντανέψει σὲ μάγμαρο.

Πολὺ σιμά στὴ γαλάζια θάλασσα, ἀντάμα σὸν τόπο ἐκεῖνο, ὅπου σὸν οὐρανὸ εἶτανε μαζεμένοι σὰ σὲ συμβούλιο οἱ Θεοί, σάρκωσε ὁ μεγάλος τεχνίτης τὴ μορφή τῆς, σὲ ζωντανόν, μαγευτικὸ σῶμα.

Μὲ κατάπληξη οἱ Θεοὶ κοιτάζανε κ' ἔλεγον·

— Αὐτὸς ἐκεῖ δημιουργοῦσθε κατὰ ἀνάμα μεγαλύνετε ἀπὸ κείνο, ποῦ δημιουργήσαμε μεῖς.

Καὶ οἱ Θεοὶ τοῦ εἶπανε·

— Ναί, εἶσαι μεγάλος τεχνίτης, ἴσως μετὰ μᾶς. Ζήτησε λοιπὸν ἀπὸ μᾶς ὅ,τι θέλεις.

— Χαρίστε τῆς ζωῆς. Δὲν τὸ ζητῶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου, γὰρ γὰρ γὰρ μπορέσει γὰρ ξεπληρώσει τὸν προσωρισμὸς τῆς σὴ γῆς.

— Ναί, λοιπὸν, ἃς γίνε, — εἶπαν οἱ Θεοί.

Καὶ τὸ ἔγαλα ἀγάγησε.

Μὰ τὴ στιγμή αὐτή, τί εἶτανε ποῦ ἔκανε ὁ τεχνίτης, διὰν ἐκείνη γυνή, — ὅλα τὰ θέληματα τῆς γῆς,

ὅλη ἡ ἀγνόη τοῦρανοῦ — κατέβηκε σιμά του! "Ἐ-
χασε τὸ νοῦ του ἀπὸ τὸ γήϊνο ἔρωτα ποὺ ἐλομεμύς
ἄναψε στὴν καρδιά του.

Στὸν κεραυνὸ τῶν παθῶν, ποὺ τὸν ἐσυνεπῆρε, ἔ-
κείνος, γεμίζοντάς τη μετὰ τὴ γλόβρα τῶν ἀμωσιωλῶν
τοῦ φιλημάτων, ἀπλήστα κραύγαζε στοὺς Θεοὺς.

— Εἶναι δική μου! Μόνο δική μου....

Ἀγαναχτιζόμενοι τὴν ὥρα οἱ Θεοί, ἀμέσως ἐκεῖ ἀπαγ-
γέλλανε τὴ σκληρὴ τους καταδίκη. Ὁ καλλιτέχνης
ἀγκάλιαζε πάλι μόνο τὸ ἄξιτο μάρμαρο. "ὦ, πόσο με-
γάλη εἴταν ἡ ἀπελπισία του, διὰ τὴ συνήθειαν!

Πόσο παρακαλοῦσε τοὺς Θεοὺς νὰ τὸν οὐχωρέ-
σουν.

— Ξανάστησέ την....

Μὰ κείνος δὲν μπορούσε πιά!....

Εἶχε ξεχάσει τὴ μαγικὴ μορφή τῆς ψυχῆς του....

Μὲ ὑπερένταση ὅλης τῆς δυνάμεώς του, χωρὶς ν' ἀ-
γίσσει τὴ σιμὴ ἀπὸ τὰ χέρια του, δούλευε ὁλοένα, ἵ-
σασκε ποὺ οἱ Θεοὶ τοῦ εἶπαν:

— "Ὅλα τελειώσανε, ἡμιθέ' ἡ λιγδοκαρὴ στιγμή
τῆς ζωῆς σου πέρασε καὶ οἱ πύλες τῆς αἰωνιότητος
εἶναι διάπλατες μπροστά σου.

"Ἔτσι οἱ ἄνθρωποι δοῦσαν τὸ νεκρὸ καλλιτέχνη
στὸν κῆπο του, μετὰ τὴ σιμὴν στὰ χέρια.

Ἐτανε καθισμένος μπροστὰ στὴ δουλειά του, καὶ
ὁ ἴδιος φάνταζε σὰν τὸ καλύτερο ἀπ' ὅλα τὰ ἀγάλματα
ποὺ ἔπλασε, μετὰ κείνη τὴν ἐκφρασὴν τοῦ τῆς ἡμετέ-
ρας θλίψεως, ἀπελπισίας καὶ δυστυχίας....

Κ' οἱ φίλοι του, ἀφοῦ χαρᾶσανε στὸ μάρμαρο τὰ
χαρμηλοιστικά του, ὅπως δοῦντο κείνη τὴ στιγμή,
διατηροῦσαν τὴ μορφὴ τοῦ μεγάλου καλλιτέχνη.

"Ἔτσι μένει καὶ τὴν ὥρᾳ καθισμένος στὸν κῆπο του.
πολὺ σιμὰ στὴ γαλάζια θάλασσα, καὶ οὐ νὰ λείει ἀκό-
μα ἀπελπισμένα.

— "Ἀχ, ἐγὼ θὰ μπορούσα, θὰ μπορούσα....

Καὶ ἀπὸ κάτω εἶναι χαραγμμένη ἡ ἀκόλουθη ἐπιγρα-
φή: ...Καὶ δὲ θὰ παραχωροῦσε τὴ θέσιν του

ὁ ἄνθρωπος στοὺς ἀγγέλους,

καὶ μπρὸς στὸ θάνατο δὲ θ' ἄγερνε,

ἃ δὲν εἶχε ἀδύνατη θέληση.

(Ἀπὸ τὸ Ρούσσικο)

ΝΙΚΟΣ ΒΕΡΓΩΤΗΣ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Γέρω ἀπαλὰ τὸ μέτωπο, γλυκεριά, σ' ὥραϊο σου χέρι
τὴ θλίψη μου στὰ μάτια σου ὅς μου νὰ καθρεφτίσω,
μετὰ τῶν ἀπόψε ἢ θύμηση, ζητώντας νὰ με φέρει
στὶς θάλασσες ποὺ πιά ποτὲ δὲ θ' ἔξαγαγρίσω.

Στὶς θάλασσες ποὺ ἐπόθησα σιμὰ νὰ ζήσω αἰώνια,
μακριὰ ἀπὸ πόνο καὶ ὄνειρο, σ' ἀπέραντη γαλήνη,
οὐ μωρωμένα νὰ κυλᾶνε λυμὰ τὰ χρόνια,
καὶ οὐ σιμά, σὰν ὄνειρο, ἀπαλὰ ἢ ζωὴ νὰ σβήνει.

Γλυκὰ τραγοῦδια νὰ σκορπᾶν σ' ἀκρογιαλιές, σιγ-
(μένα,

μετὰ τῆς γαλήνης τὸ ρυθμὸ, τῆς τρικυμίας τὸν κρότο:
βαρυτοῦλες, ἄνδρες νυχτερνῆς, παλιοὶ σκοποὶ, γιὰ μένα
τὸ πιὸ γλυκὸ προανάρκισμα, τὸ πιὸ ἐναρμόνιο μῦθο.

...Στρέψε καλὴ, τὰ μάτια σου σὲ μένα καὶ ποῖός ξαίρει
ἂν μιὰ γαλάζια θάλασσα σ' αὐτὰ δὲν ἀντικρύσω,
καὶ γέγοντας τὸ μέτωπο ἀπαλὰ σ' ὥραϊο σου χέρι,
τὴ νοσταλγία ποὺ φούντωσε, γλυκὰ μὴ νάνουρίσω...

9βρης 1920.

ΦΟΙΒΟΣ ΛΑΡΑΣ

ΑΧ, ΜΗ ΦΕΥΓΕΙΣ!

(Χαρομένο σὲ μιὰ ψυχούλα)

Μέσω στὴν καρδιά μου
τόση ταραχή.
Τρέμω μὴ σὲ χάσω,
γλυκαπαποχρή.

Τρέμω μὴ σὲ χάσω,
ἀδερφή ψυχούλα,
"Ἀχ, μὴ φεύγεις, σιάσου,
μείνε μὰ σιγμούλα!

"Ἀχ, μὴ φεύγεις, σιάσου,
πάρε με μαζί σου,
Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω
χωρὶς ἀπ' τὴ ζωὴ σου.

Πάρε με μαζί σου
στ' ἄχαρὰ τὰ ξένα,
Κ' ἔχω μέτρια δῶρα
ζηλευτὰ γιὰ σένα.

"Ἐχω χίλι' ἀγάπης
χάδια στὴ φωνή μου,
Μύρια χαμογέλια,
χάρες στὴ μορφή μου.

"Ἐχω στὴν καρδιά μου
τονερεὰ λογάκια,
Καὶ στὰ χεῖλιά μου ἔχω
ἄπειρα γιλάκια.

Κρύβω μες στὰ στήθη
ὅλες τὶς χαρές.
"Ὅλες τὶς ἀγάπες
καὶ παρηγοριές,

Κ' ἔχω νὰ σοῦ φέρω,
δύναμη καὶ ἡ.
Κάθε εὐτυχία
ποῦ χεῖς ὀρεχτεῖ.

"Ἀχ, μὴ φεύγεις, σιάσου,
πάρε με καὶ μένα,
ἀδερφή ψυχούλα,
στ' ἄχαρὰ τὰ ξένα!

Γιάννενα, 29.1.21.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟΣ

ΜΙΣΟΣ

Θάναι μιὰ νύχτα σκοτεινὴ καὶ ἡδὴ βογγοῦν οἱ ἀνέμοι.
Καὶ θὰ κυλοῦν τὰ σέννεγα στὸ μαῦρον οὐρανό.
Σὰν κάποια μαῦρα τέρατα, ποὺ νιώθουν χαλασμοί.
Ποῦ θ' ἄρῃ νὰ νταμώσουνε. Καὶ σὰν τὸ γ' ὡς ποὺ τρέ-
(με,

"Ἔτσι καὶ σὺ θὰ σπαρταρᾷς καὶ ἔτσι θὰ νὰ γ' οὐδῶσαι!
"ὦ, πῶς τὸ θέλω νὰ σὲ δῶ νῶσαι δειλὴ καὶ νὰ μιλᾷς
Γιὰ κάποια μαῦρα ξωτικά, καὶ ὅχι ὅπως τὴν ὥρᾳ
(λῆς...

"ὦ, πῶς τὸ θέλω νὰ γελῶ καὶ σὺ θλιμμένη νῶσαι!

ΜΑΚΡΟΣ